

U S T A W A

z dnia

o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) środki przymusu bezpośredniego używane lub wykorzystywane przez uprawnionych;
- 2) przypadki używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- 3) zasady używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- 4) postępowanie przed użyciem lub wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego i broni palnej i po ich użyciu lub wykorzystaniu;
- 5) dokumentowanie użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Art. 2. 1. Uprawnieni do używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej są:

- 1) funkcjonariusze Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 2) funkcjonariusze Agencji Wywiadu;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, ustawę z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym, ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o lasach, ustawę z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy, ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych, ustawę z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, ustawę z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, ustawę z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawę z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym, ustawę z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawę z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, ustawę z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, ustawę z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej oraz ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej.

- 3) funkcjonariusze Biura Ochrony Rządu;
- 4) funkcjonariusze celni;
- 5) funkcjonariusze Centralnego Biura Antykorupcyjnego;
- 6) inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego;
- 7) inspektorzy i pracownicy kontroli skarbowej;
- 8) strażnicy Państwowej Straży Łowieckiej;
- 9) strażnicy Państwowej Straży Rybackiej;
- 10) funkcjonariusze Policji;
- 11) funkcjonariusze i żołnierze Służby Kontrwywiadu Wojskowego;
- 12) funkcjonariusze Służby Więziennej;
- 13) funkcjonariusze i żołnierze Służby Wywiadu Wojskowego;
- 14) strażnicy straży gminnych (miejskich);
- 15) funkcjonariusze Straży Granicznej;
- 16) strażnicy Straży Leśnej;
- 17) strażnicy Straży Marszałkowskiej;
- 18) funkcjonariusze Straży Ochrony Kolei;
- 19) funkcjonariusze Straży Parku;
- 20) żołnierze Żandarmerii Wojskowej lub wojskowych organów porządkowych;
- 21) pracownicy ochrony posiadający licencję pracownika ochrony fizycznej, wykonujący zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony albo na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie ochrony osób i mienia, o których mowa w ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.²⁾).

2. Uprawnieni do używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego są:

- 1) członkowie służby porządkowej, o których mowa w ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504, z późn. zm.³⁾);
- 2) pracownicy zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich lub młodzieżowych ośrodków dla nieletnich.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 i Nr 180, poz. 1112, z 2009 r. Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1496, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 170, poz. 1015 i Nr 171, poz. 1016 oraz z 2012 r. poz. 908.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 127, poz. 857 i Nr 152, poz. 1021, z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 oraz z 2012 r. poz. 951.

Art. 3. Ustawy nie stosuje się do:

- 1) przymusu bezpośredniego lub zasad użycia lub wykorzystania broni palnej, o których mowa w:
 - a) ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, 1166 i 1342),
 - b) ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 461, 1101 i 1407),
 - c) ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356),
 - d) ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.⁴⁾) oraz ustawie z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 67, z 2010 r. Nr 164, poz. 1108 oraz z 2011 r. Nr 50, poz. 255 i Nr 217, poz. 1280) - w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej wobec statków morskich i powietrznych,
 - e) ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375),
 - f) ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.⁵⁾),
 - g) ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U. z 2012 r. poz. 933 i 951),
 - h) ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. Nr 234, poz. 1570, z późn. zm.⁶⁾);
- 2) funkcjonariuszy, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011 r. Nr 264, poz. 1573 oraz z 2012 r. poz. 589 i 769).

Art. 4. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) broni palnej - należy przez to rozumieć broń palną bojową w rozumieniu ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576);

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 117, poz. 677, Nr 170, poz. 1015, Nr 171, poz. 1016 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627, 664, 769 i 951.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 69, poz. 625, Nr 92, poz. 880 i Nr 96, poz. 959, z 2005 r. Nr 33, poz. 289 i Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 249, poz. 1830, z 2008 r. Nr 199, poz. 1227, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 668 i Nr 92, poz. 753, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, z 2011 r. Nr 230, poz. 1373 oraz z 2012 r. poz. 908 i 985.

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 76, poz. 641, z 2010 r. Nr 107, poz. 679 i Nr 257, poz. 1723 oraz z 2012 r. poz. 892.

- 2) doprowadzaniu - należy przez to rozumieć czynności podejmowane w celu przemieszczenia:
 - a) osoby zatrzymanej w trybie i w przypadkach określonych w przepisach odrębnych do właściwych organów lub instytucji,
 - b) cudzoziemca pobranego ze strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia,
 - c) cudzoziemca do granicy Rzeczypospolitej Polskiej albo od tej granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje wydany, lub państwa, w którym następuje przekazanie tego cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na podstawie decyzji właściwego organu,
 - d) cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy z wnioskiem o zapewnienie doprowadzenia tego cudzoziemca wystąpił przewoźnik;
- 3) konwoju – należy przez to rozumieć przemieszczanie osób lub mienia, w tym:
 - a) osób pobranych z zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich lub innego ośrodka dla nieletnich,
 - b) osób skazanych lub tymczasowo aresztowanych przekazywanych na podstawie umów międzynarodowych,
 - c) wartości pieniężnych lub innych przedmiotów wartościowych,
 - d) broni, amunicji, materiałów lub środków niebezpiecznych, w tym materiałów wybuchowych, chemicznych lub radioaktywnych,
 - e) uzbrojenia, urządzeń i sprzętu wojskowego,
 - f) środków odurzających lub substancji psychotropowych,
 - g) dokumentów lub materiałów zawierających informacje niejawne

- oraz zespół czynności realizowanych w związku z tym przemieszczaniem przez uprawnionego do używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej;
- 4) obezwładnieniu - należy przez to rozumieć pozbawienie swobody ruchów lub spowodowanie odwracalnej, krótkotrwałej dysfunkcji kończyn lub zmysłów w celu wyeliminowania zagrożenia ze strony osoby lub zwierzęcia lub przełamania oporu osoby niepodporządkowującej się wydawanym na podstawie prawa poleceniom;
- 5) pododdziale zwartym - należy przez to rozumieć zorganizowaną, jednolicie dowodzoną grupę funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej lub Żandarmerii

Wojskowej, przeznaczoną do działań o charakterze prewencyjnym w razie zagrożenia lub zakłócenia bezpieczeństwa albo porządku publicznego;

- 6) użyciu środka przymusu bezpośredniego - należy przez to rozumieć zastosowanie środka przymusu bezpośredniego wobec osoby;
- 7) użyciu broni palnej - należy przez to rozumieć oddanie strzału w kierunku osoby z zastosowaniem amunicji penetracyjnej;
- 8) wykorzystaniu środka przymusu bezpośredniego - należy przez to rozumieć zastosowanie środka przymusu bezpośredniego wobec zwierzęcia albo zastosowanie go w celu zatrzymania, zablokowania lub zmiany kierunku ruchu pojazdu lub pokonania przeszkody;
- 9) wykorzystaniu broni palnej - należy przez to rozumieć oddanie strzału w kierunku zwierzęcia, przedmiotu lub w innym kierunku niestwarzającym zagrożenia dla osoby.

Art. 5. Uprawniony do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej, zwany dalej "uprawnionym", może użyć środka przymusu bezpośredniego lub broni palnej lub wykorzystać je do celów określonych w niniejszej ustawie wyłącznie w zakresie realizacji zadań ustawowych podmiotu, w którym pełni służbę albo w którym jest zatrudniony.

Art. 6. 1. Środków przymusu bezpośredniego używa się lub wykorzystuje się je w sposób niezbędny do osiągnięcia celów tego użycia lub wykorzystania, proporcjonalnie do stopnia zagrożenia, kierując się wyborem środka o możliwie jak najmniejszej dolegliwości.

2. Broni palnej używa się lub wykorzystuje się ją, wyłącznie jeżeli użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego:

- 1) okazało się niewystarczające do osiągnięcia celów tego użycia lub wykorzystania lub
- 2) nie jest możliwe ze względu na okoliczności zdarzenia.

Art. 7. 1. Środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej używa się lub wykorzystuje się je w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę.

2. Od użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej należy odstąpić, gdy cel ich użycia lub wykorzystania został osiągnięty.

3. Środków przymusu bezpośredniego używa się lub wykorzystuje się je z zachowaniem szczególnej ostrożności, uwzględniając ich właściwości, które mogą stanowić zagrożenie życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby.

4. Podejmując decyzję o użyciu lub wykorzystaniu broni palnej, należy postępować ze szczególną rozważą i traktować jej użycie jako środek ostateczny.

Art. 8. W przypadku gdy uzasadniają to okoliczności zdarzenia, uprawniony może użyć jednocześnie więcej niż jednego środka przymusu bezpośredniego lub wykorzystać jednocześnie więcej niż jeden taki środek.

Art. 9. 1. Środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej, z wyjątkiem sytuacji, gdy zachodzi konieczność odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego lub innej osoby, nie używa się wobec:

- 1) kobiet o widocznej ciąży;
- 2) osób, których wygląd wskazuje na wiek do 13 lat;
- 3) osób o widocznej niepełnosprawności.

2. Użycie środków przymusu bezpośredniego w sytuacji, o której mowa w ust. 1, następuje z uwzględnieniem ich właściwości oraz stanu osoby, wobec której mają być użyte.

3. Przepis ust. 1 nie dotyczy siły fizycznej w postaci technik obezwładnienia.

Rozdział 2

Środki przymusu bezpośredniego

Art. 10. Środków przymusu bezpośredniego można użyć lub wykorzystać je w przypadku konieczności podjęcia co najmniej jednego z następujących działań:

- 1) wyegzekwowanie wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez uprawnionego poleceniem;
- 2) odparcie bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby;
- 3) przeciwdziałanie czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby;
- 4) przeciwdziałanie naruszeniu porządku lub bezpieczeństwa publicznego;
- 5) przeciwdziałanie bezpośredniemu zamachowi na ochroniane przez uprawnionego obszary, obiekty lub urządzenia;
- 6) ochrona porządku lub bezpieczeństwa na obszarach lub w obiektach chronionych przez uprawnionego;
- 7) przeciwdziałanie zamachowi na nienaruszalność granicy państwowej w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej;
- 8) przeciwdziałanie niszczeniu mienia;

- 9) zapewnienie bezpieczeństwa konwoju lub doprowadzenia;
- 10) ujęcie osoby, udaremnienie jej ucieczki lub pościg za tą osobą;
- 11) zatrzymanie osoby, udaremnienie jej ucieczki lub pościg za tą osobą;
- 12) pokonanie biernego oporu;
- 13) pokonanie czynnego oporu;
- 14) przeciwdziałanie czynnościom zmierzającym do autoagresji.

Art. 11. 1. Środkami przymusu bezpośredniego są:

- 1) siła fizyczna w postaci technik:
 - a) transportowych,
 - b) obrony,
 - c) ataku,
 - d) obezwładnienia;
- 2) kajdanki:
 - a) zakładane na ręce,
 - b) zakładane na nogi,
 - c) zespolone;
- 3) kaftan bezpieczeństwa;
- 4) pas obezwładniający;
- 5) siatka obezwładniająca;
- 6) kask zabezpieczający;
- 7) pałka służbowa;
- 8) wodne środki obezwładniające;
- 9) pies służbowy;
- 10) koń służbowy;
- 11) pociski niepenetracyjne;
- 12) chemiczne środki obezwładniające w postaci:
 - a) ręcznych miotaczy substancji obezwładniających,
 - b) plecakowych miotaczy substancji obezwładniających,
 - c) granatów łzawiących,
 - d) innych urządzeń przeznaczonych do miotania środków obezwładniających;
- 13) przedmioty przeznaczone do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej;
- 14) cela zabezpieczająca;
- 15) izba izolacyjna;

- 16) pokój izolacyjny;
- 17) kolczatka drogowa i inne środki służące do zatrzymywania oraz unieruchamiania pojazdów mechanicznych, ustawiane jako odpowiednio oznakowane przeszkody;
- 18) pojazdy służbowe;
- 19) środki przeznaczone do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, w tym materiały wybuchowe;
- 20) środki pirotechniczne o właściwościach ogłuszających lub oślniewających.

2. Środki przymusu bezpośredniego, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 5, 7, 8 i 11-13, można wykorzystać także wobec zwierzęcia, którego zachowanie zagraża bezpośrednio życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby.

Art. 12. 1. Środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. a, pkt 2-4 i 6, można użyć także prewencyjnie w celu zapobieżenia ucieczce osoby ujętej, doprowadzanej, zatrzymanej, konwojowanej lub umieszczonej w strzeżonym ośrodku, areszcie w celu wydalenia lub osoby pozbawionej wolności, a także w celu zapobieżenia objawom agresji lub autoagresji tych osób.

2. Środków przymusu bezpośredniego prewencyjnie nie mogą użyć uprawnieni, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 21 i ust. 2 pkt 1.

Art. 13. 1. Siły fizycznej można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10.

2. Używając siły fizycznej, nie zadaje się uderzeń, chyba że uprawniony działa w celu odparcia zamachu na życie lub zdrowie własne lub innych osób albo na mienie lub przeciwdziała ucieczce.

Art. 14. 1. Kajdanek można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-11, 13 i 14.

2. Kajdanek można użyć także na polecenie sądu lub prokuratora.

3. Kajdanek zespolonych lub kajdanek zakładanych na nogi można użyć wyłącznie wobec osób:

- 1) agresywnych;
- 2) zatrzymanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z użyciem broni palnej, materiałów wybuchowych lub innego niebezpiecznego narzędzia lub

przestępstwa, o którym mowa w art. 115 § 20, art. 148 lub art. 258 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁷⁾);

3) pozbawionych wolności.

4. Kajdanek używa się w celu częściowego unieruchomienia kończyn i zakłada się je na ręce trzymane z tyłu.

5. W przypadku prewencyjnego użycia kajdanek lub gdy w ocenie uprawnionego prawdopodobieństwo podjęcia próby ucieczki, czynnego oporu lub wystąpienia zachowania mogącego zagrażać życiu, zdrowiu lub mieniu jest nieznaczne, kajdanki można założyć na ręce trzymane z przodu.

6. Kajdanek zakładanych na nogi używa się równocześnie z kajdankami zakładanymi na ręce.

Art. 15. 1. Kaftana bezpieczeństwa lub pasa obezwładniającego używa się, jeżeli użycie innych środków przymusu bezpośredniego jest niemożliwe albo może okazać się nieskuteczne, w przypadkach o których mowa w art. 10 pkt 3, 4, 6, 10, 11, 13 i 14.

2. Kaftana bezpieczeństwa lub pasa obezwładniającego jednoczęściowego używa się w celu unieruchomienia rąk.

3. Pasa obezwładniającego wieloczęściowego używa się w celu unieruchomienia osoby.

4. Użycie kaftana bezpieczeństwa lub pasa obezwładniającego nie może utrudniać oddychania lub tamować obiegu krwi.

5. W przypadku użycia kaftana bezpieczeństwa lub pasa obezwładniającego w stosunku do nieletniego należy zapewnić mu niezwłocznie pomoc medyczną, a dalsze użycie tych środków uzależnia się od opinii osoby udzielającej tej pomocy.

Art. 16. 1. Kasku zabezpieczającego można użyć w przypadku, o którym mowa w art. 10 pkt 14.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602, z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678, Nr 133, poz. 767, Nr 160, poz. 964, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 233, poz. 1381 i Nr 240, poz. 1431 oraz z 2012 r. poz. 611.

2. Kasku zabezpieczającego używa się w celu zapobieżenia samookaleczeniu głowy, po uprzednim założeniu pasa obezwładniającego jednoczęściowego lub kaftana bezpieczeństwa albo kajdanek na ręce trzymane z tyłu.

Art. 17. 1. Siatki obezwładniającej można użyć, jeżeli użycie innych środków przymusu bezpośredniego jest niemożliwe albo może okazać się nieskuteczne, w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 2-5, 7, 10 i 11.

2. Siatki obezwładniającej używa się w celu unieruchomienia osoby.

3. Siatkę obezwładniającą miota się z broni palnej albo innych urządzeń albo zarzuca się ją ręcznie.

Art. 18. 1. Pałki służbowej można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-11 i 13.

2. Pałki służbowej nie stosuje się wobec osób:

- 1) w stosunku do których użyto środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2-5,
- 2) obezwładnionych wskutek użycia środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 13

- z wyjątkiem dźwigni transportowych stosowanych przy użyciu pałki służbowej.

3. Pałki służbowej używa się do obezwładnienia osoby przez zadanie bólu fizycznego, a w przypadku pałki wielofunkcyjnej także przez zablokowanie kończyn, przy czym zadaje się uderzenia i pchnięcia we wszystkie części ciała.

4. Pałką służbową nie zadaje się uderzeń i pchnięć w głowę, szyję, brzuch i nieumięśnione oraz szczególnie wrażliwe części ciała, z wyjątkiem sytuacji, gdy zachodzi konieczność odparcia zamachu stwarzającego bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby.

Art. 19. 1. Wodnych środków obezwładniających można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1, 2, 8, 12 i 13.

2. Wodnych środków obezwładniających używa się w celu krótkotrwałego obezwładnienia osoby.

3. Wodnych środków obezwładniających można użyć także z dodatkiem środka łzawiącego lub barwiącego.

Art. 20. 1. Psa służbowego można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 2, 7, 9-11 i 13.

2. Psa służbowego używa się z założonym kagańcem.

3. Psa służbowego można użyć bez założonego kagańca, jeżeli:

- 1) został wytresowany do działania bez kagańca;
- 2) służy to do:
 - a) odparcia zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego lub innej osoby,
 - b) wykonywania czynności służbowych wobec osób, w stosunku do których użycie broni palnej jest dopuszczalne w przypadkach, o których mowa w:
 - art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c, pkt 2 i 3,
 - art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i pkt 2 - gdy uprawnionym jest pracownik ochrony posiadający licencję pracownika ochrony fizycznej.

Art. 21. 1. Konia służbowego można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 2, 4, 7, 8 i 13.

2. Konia służbowego używa się do kontroli przemieszczania się grupy osób, wykorzystując jego masę.

Art. 22. 1. Pocisków niepenetracyjnych można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 2-5, 7-11 i 13.

2. W przypadku zbiorowego zakłócenia porządku publicznego użycie pocisków niepenetracyjnych poprzedza się strzałem ostrzegawczym lub salwą ostrzegawczą w bezpiecznym kierunku, z wyjątkiem sytuacji, gdy miałyby to nastąpić w pomieszczeniach, obiektach aresztu śledczego, zakładu karnego, strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia.

3. Pocisków niepenetracyjnych używa się w celu obezwładnienia osób przez zadanie bólu fizycznego, przy czym nie celuje się w głowę lub szyję.

Art. 23. 1. Chemicznych środków obezwładniających w postaci ręcznych miotaczy substancji obezwładniających, plecakowych miotaczy substancji obezwładniających, granatów łzawiących oraz innych urządzeń przeznaczonych do miotania środków obezwładniających można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-13.

2. Chemicznych środków obezwładniających używa się w celu krótkotrwałego zakłócenia orientacji przestrzennej lub obezwładnienia.

3. Chemicznych środków obezwładniających nie używa się wobec osób, w stosunku do których użyto środków, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2-5 lub 13.

Art. 24. 1. Przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 2, 3, 5, 7-11 i 13.

2. Przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej używa się w celu krótkotrwałego obezwładnienia osoby, jeżeli użycie innych środków przymusu bezpośredniego jest niemożliwe albo może okazać się nieskuteczne.

3. Przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej nie używa się wobec osób, w stosunku do których użyto środków, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2-5.

4. Używając przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, nie celuje się w głowę.

5. Użycie przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej o średniej wartości prądu w obwodzie przekraczającej 10 mA przez uprawnionych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14 i 21, wymaga dopuszczenia do posiadania tych przedmiotów, w rozumieniu art. 30 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji.

Art. 25. 1. W celi zabezpieczającej można umieścić osobę pozbawioną wolności, w celu jej czasowego odosobnienia, w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-3, 5, 6, 8, 9 i 12-14.

2. W celi zabezpieczającej można umieścić więcej niż jedną osobę pozbawioną wolności tylko w przypadku, gdy bezpieczne odosobnienie tych osób w innych pomieszczeniach jest niemożliwe.

3. W przypadku braku możliwości umieszczenia osoby pozbawionej wolności w celi zabezpieczającej można tę osobę umieścić w innym pomieszczeniu zapewniającym odosobnienie.

Art. 26. 1. W izbie izolacyjnej można umieścić nieletniego, w celu jego czasowego odosobnienia, w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 2 i 14.

2. Nieletni nie może być umieszczony w izbie izolacyjnej na okres dłuższy niż 48 godzin, a nieletni, który nie ukończył 14 lat, na okres dłuższy niż 12 godzin.

3. Izba izolacyjna jest pomieszczeniem dźwiękochłonnym i monitorowanym.

Art. 27. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

1) warunki, jakim powinny odpowiadać celi zabezpieczająca oraz izba izolacyjna, z uwzględnieniem ich, budowy i wyposażenia, w szczególności zapewniających

wymaganą minimalną powierzchnię pomieszczeń cel lub izb oraz warunków lokalizacji ich pomieszczeń,

- 2) okres przechowywania, sposób archiwizowania lub brakowania ewidencji i dokumentacji dotyczącej osób umieszczonych celi zabezpieczającej oraz izby izolacyjnej, a także formy tej ewidencji i dokumentacji,
- 3) warunki oraz organizację umieszczania w celi zabezpieczającej oraz izbie izolacyjnej osób

- kierując się potrzebą zapewnienia poszanowania praw osób, które są umieszczane w celi zabezpieczającej lub izbie izolacyjnej.

Art. 28. W pokoju izolacyjnym można umieścić cudzoziemca przebywającego w strzeżonym ośrodku, o którym mowa w ustawie z dnia z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, i oczekującego na wykonanie decyzji o wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w celu czasowego odosobnienia tego cudzoziemca, w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1, 3, 4, 6, 8 i 14.

Art. 29. 1. Kolczatki drogowej i innych środków służących do zatrzymywania oraz unieruchamiania pojazdów mechanicznych, ustawianych jako odpowiednio oznakowane przeszkody, można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 7, 10 i 11.

2. Do środków, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się kolczatek drogowych połączonych z gruntem oraz zintegrowanych ze szlabanem, a także innych przedmiotów umożliwiających zatrzymywanie pojazdów wykorzystywanych na obszarach i w obiektach podlegających ochronie.

3. Środków, o których mowa w ust. 1, używa umundurowany uprawniony w celu zatrzymania pojazdu kierowanego przez osobę, która wbrew sygnałom danym przez uprawnionego nie zatrzymała pojazdu.

4. Kolczatki drogowej nie używa się w celu zatrzymania pojazdu jednośladowego.

Art. 30. 1. Pojazdu służbowego można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 2, 3, 7 i 9-11, jeżeli porusza się jako:

- 1) pojazd uprzywilejowany, w rozumieniu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137);
- 2) pojazd służbowy jadący w kolumnie pojazdów uprzywilejowanych.

2. Pojazdu służbowego używa się w celu zatrzymania lub zablokowania innego pojazdu albo pokonania przeszkody.

Art. 31. 1. Środków przeznaczonych do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, w tym materiałów wybuchowych, można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 2, 3, 5, 6, 10, 11 i 14.

2. Środków przeznaczonych do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód używa się w celu umożliwienia uprawnionym wejścia do pomieszczeń lub innych miejsc, jeżeli:

- 1) użycie innych środków mogłoby powodować zagrożenie życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby;
- 2) wejście uprawnionych do pomieszczeń lub innych miejsc jest niemożliwe bez użycia tych środków.

Art. 32. 1. Środków pirotechnicznych o właściwościach ogłuszających lub olśniewających można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 2, 3, 5, 6, 10, 11 i 14.

2. Do środków pirotechnicznych o właściwościach ogłuszających lub olśniewających zalicza się w szczególności granaty hukowo-błyskowe, także z zawartością gazu łzawiącego, petardy oraz granaty dymne.

3. Środków pirotechnicznych o właściwościach ogłuszających lub olśniewających używa się w celu poprawy bezpieczeństwa podczas wykonywania ustawowych zadań przez uprawnionego, w warunkach stwarzających szczególne zagrożenie życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby.

4. Środki pirotechniczne o właściwościach ogłuszających lub olśniewających służą do ograniczania możliwości działania osób zatrzymywanych przez krótkotrwałe zakłócenie ich orientacji przestrzennej lub odwrócenie ich uwagi od działań uprawnionego, gdy istnieje podejrzenie, że osoby te będą stawiać intensywny opór.

Art. 33. 1. Środków przymusu bezpośredniego można użyć po uprzednim bezskutecznym wezwaniu osoby do zachowania się zgodnego z prawem oraz po uprzedzeniu jej o zamiarze użycia tych środków.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy zwłoka groziłaby niebezpieczeństwem dla dobra chronionego prawem i jednocześnie:

- 1) występuje bezpośrednio zagrożenie życia, zdrowia lub wolności uprawnionego lub innej osoby lub
- 2) gdy środków przymusu bezpośredniego używa się prewencyjnie.

Art. 34. 1. Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego uprawniony podejmuje samodzielnie.

2. Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego przez uprawnionego będącego funkcjonariuszem Służby Więziennej podejmuje:

- 1) Dyrektor Generalny Służby Więziennej;
- 2) właściwy miejscowo dyrektor okręgowy Służby Więziennej;
- 3) właściwy miejscowo dyrektor zakładu karnego;
- 4) właściwy miejscowo dyrektor aresztu śledczego;
- 5) właściwy miejscowo kierownik oddziału podległego podmiotom, o których mowa w pkt 1-4;
- 6) właściwy miejscowo komendant ośrodka szkolenia Służby Więziennej;
- 7) właściwy miejscowo komendant ośrodka doskonalenia kadr Służby Więziennej;
- 8) osoba zastępująca podmioty, o których mowa w pkt 1-7;
- 9) funkcjonariusz Służby Więziennej wyznaczony jako dowodzący - w przypadku wykonywania czynności służbowych poza jednostką organizacyjną Służby Więziennej przez kilku funkcjonariuszy;
- 10) funkcjonariusz Służby Więziennej - wyłącznie w przypadku użycia siły bezpośredniej, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego lub innej osoby, użycia siły do ucieczki przez osobę pozbawioną wolności, a także w pościgu za nią lub osobą, która dokonała bezprawnego, bezprawnego zamachu na obiekty zakładu karnego lub aresztu śledczego.

3. Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego przez uprawnionego będącego pracownikiem zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich lub młodzieżowego ośrodka dla nieletnich podejmuje:

- 1) dyrektor zakładu, placówki lub ośrodka, w których nieletni jest umieszczony, albo, w razie nieobecności tego dyrektora - zastępujący go pracownik pedagogiczny;
- 2) inny pracownik zakładu, placówki lub ośrodka, w których nieletni jest umieszczony - w razie bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego lub innej osoby.

4. Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, 4, 6, 8, 12 lit. b-d, oraz pkt 14 i 15, podejmuje w przypadku:

- 1) Policji – Komendant Główny Policji, właściwy miejscowo komendant wojewódzki (Stołeczny) albo osoby przez nich upoważnione, a w razie ich nieobecności - dyżurny

- jednostki, z tym że w przypadku patrolu, konwoju lub doprowadzenia decyzję podejmuje dowódca tego patrolu, konwoju lub grupy przeprowadzającej doprowadzenie;
- 2) Straży Granicznej – Komendant Główny Straży Granicznej, właściwy miejscowo komendant oddziału Straży Granicznej, komendant dywizjonu Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej albo osoby przez nich upoważnione, a w razie ich nieobecności - dyżurny operacyjny lub kierownik zmiany;
 - 3) Biura Ochrony Rządu – szef komórki organizacyjnej albo osoby przez niego upoważnione, a w razie ich nieobecności - oficer operacyjny Biura Ochrony Rządu;
 - 4) Żandarmerii Wojskowej – Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, właściwy miejscowo komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej albo osoby przez nich upoważnione, a w razie ich nieobecności - oficer dyżurny jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej;
 - 5) wojskowych organów porządkowych – właściwy miejscowo dowódca garnizonu, dowódca jednostki wojskowej albo osoby przez nich upoważnione;
 - 6) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – kierownik właściwej jednostki organizacyjnej Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo osoby przez niego upoważnione;
 - 7) Agencji Wywiadu – kierownik jednostki organizacyjnej Agencji Wywiadu właściwej do spraw ochrony obiektów Agencji Wywiadu albo osoby przez niego upoważnione;
 - 8) Służby Wywiadu Wojskowego – Szef Służby Wywiadu Wojskowego, kierownik właściwej do spraw ochrony obiektów jednostki organizacyjnej Służby Wywiadu Wojskowego albo osoby przez nich upoważnione;
 - 9) Służby Kontrwywiadu Wojskowego – kierownik właściwej jednostki organizacyjnej Służby Kontrwywiadu Wojskowego albo osoby przez niego upoważnione, a w razie ich nieobecności - oficer operacyjny Służby Kontrwywiadu Wojskowego;
 - 10) Straży Marszałkowskiej – Komendant Straży Marszałkowskiej lub zastępca Komendanta Straży Marszałkowskiej, a w razie ich nieobecności - dowódca zmiany Straży Marszałkowskiej;
 - 11) kontroli skarbowej – kierownik właściwej miejscowo komórki organizacyjnej kontroli skarbowej, o której mowa w art. 11g ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214, z późn. zm.⁸⁾).

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 53, poz. 273, Nr 230, poz. 1371 i Nr 240, poz. 1439 oraz z 2012 r. poz. 362.

5. Decyzję o użyciu środka przymusu bezpośredniego, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 16, podejmuje Komendant Główny Straży Granicznej, właściwy miejscowo komendant oddziału Straży Granicznej, komendant dywizjonu Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, kierownik strzeżonego ośrodka albo osoby przez nich upoważnione, a w razie ich nieobecności - dyżurny operacyjny lub kierownik zmiany.

6. Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3 lub 4, przez uprawnionego będącego funkcjonariuszem Centralnego Biura Antykorupcyjnego podejmuje funkcjonariusz kierujący działaniami, w trakcie których zachodzi konieczność zastosowania tych środków.

Art. 35. 1. W przypadku gdy w wyniku użycia środków przymusu bezpośredniego nastąpiło zranienie osoby lub wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby, uprawniony udziela jej niezwłocznie pierwszej pomocy, a w razie potrzeby zapewnia udzielenie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub medycznych czynności ratunkowych.

2. Uprawniony może odstąpić od udzielenia pierwszej pomocy w przypadku gdy zachodzi jedna z następujących okoliczności:

- 1) udzielenie tej pomocy może zagrozić życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu uprawnionego lub innej osoby;
- 2) udzielenie tej pomocy spowodowałoby konieczność zaniechania przez uprawnionego czynności ochronnych wobec osób, ważnych obiektów, urządzeń lub w ramach konwoju lub doprowadzenia;
- 3) udzielenie pomocy osobie poszkodowanej zostało zapewnione przez inne osoby lub podmioty zobowiązane do jej udzielenia;
- 4) osoba poszkodowana sprzeciwia się udzieleniu tej pomocy.

3. Uprawniony nie może odstąpić od zapewnienia udzielenia medycznych czynności ratunkowych kobiecie ciężarnej, wobec której użyto środków przymusu bezpośredniego.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 21 albo ust. 2 pkt 1, nie może odstąpić od udzielenia pierwszej pomocy, chyba że zachodzi jedna z okoliczności, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 3 lub 4.

5. W przypadku odstąpienia od udzielenia pierwszej pomocy uprawniony zapewnia udzielenie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub medycznych czynności ratunkowych.

Art. 36. 1. W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego nastąpiło zranienie osoby lub wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo nastąpiła jej śmierć, zranienie albo śmierć zwierzęcia, albo zniszczenie mienia, uprawniony:

- 1) zabezpiecza miejsce zdarzenia, także przed dostępem osób postronnych;
- 2) ustala świadków zdarzenia;
- 3) powiadamia o zdarzeniu przełożonego lub osobę pełniącą służbę dyżurną.

2. Przepisów ust. 1 pkt 1 i 2:

- 1) nie stosuje się w przypadku zniszczenia mienia na terenie jednostki organizacyjnej Służby Więziennej;
- 2) można nie stosować w przypadku, gdy:
 - a) zagrożiłoby to życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu uprawnionego lub innej osoby,
 - b) spowodowałoby to konieczność zaniechania przez uprawnionego czynności ochronnych wobec osób, ważnych obiektów, urządzeń lub w ramach konwoju lub doprowadzenia- do czasu ustania tego zagrożenia lub tej konieczności.

Art. 37. W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego przez uprawnionego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 21 albo ust. 2 pkt 1:

- 1) nastąpiło zranienie osoby,
- 2) wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby,
- 3) nastąpiła śmierć osoby,
- 4) nastąpiło zniszczenie mienia,
- 5) nastąpiło zranienie lub śmierć zwierzęcia

- uprawniony nie może odstąpić od czynności, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 i 2, oraz jest obowiązany powiadomić o zdarzeniu właściwą miejscowo jednostkę organizacyjną Policji.

Art. 38. 1. W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego wystąpiły objawy uzasadniające konieczność zapewnienia osobie kwalifikowanej pierwszej pomocy albo nastąpiła śmierć tej osoby lub wyrządzona została szkoda w mieniu znacznej wartości, przełożony lub osoba pełniąca służbę dyżurną niezwłocznie:

- 1) zapewnia udzielenie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym;

- 2) zapewnia zabezpieczenie śladów i dowodów użycia środków przymusu bezpośredniego;
- 3) informuje o tym zdarzeniu właściwą miejscowo jednostkę organizacyjną Policji, a w przypadku gdy środków przymusu bezpośredniego użył uprawniony będący żołnierzem – właściwą miejscowo jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

2. Uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 5, 10, 15 albo 20, powiadamia o zdarzeniu, o którym mowa w ust. 1, tylko właściwego miejscowo prokuratora.

3. Niezależnie od obowiązków, o których mowa w ust. 1, przełożony:

- 1) ustala, czy użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego nastąpiło zgodnie z prawem;
- 2) niezwłocznie powiadamia wyższego przełożonego.

4. W przypadku gdy w wyniku użycia środków przymusu bezpośredniego nastąpiła śmierć osoby, przełożony lub osoba pełniąca służbę dyżurną - niezależnie od obowiązków, o których mowa w ust. 1 - niezwłocznie zapewnia także uprawnionemu niezbędną pomoc, w szczególności psychologiczną lub prawną.

5. Pomoc prawna, o której mowa w ust. 4, polega na zwrocie kosztów poniesionych na ochronę prawną do wysokości wynagrodzenia jednego obrońcy określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 2 i 3 oraz art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.⁹⁾), jeżeli postępowanie karne wszczęte przeciwko uprawnionemu o czyn popełniony w związku użyciem lub wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej, którego następstwem była śmierć osoby, zostało zakończone prawomocnym wyrokiem uniewinniającym albo orzeczeniem o umorzeniu postępowania z powodu niepopelnienia przestępstwa lub braku ustawowych znamion czynu zabronionego.

Art. 39. O użyciu środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym albo schronisku dla nieletnich dyrektor placówki niezwłocznie powiadamia sędziego rodzinnego sprawującego nadzór nad tą placówką, sąd rodzinny, który orzekł umieszczenie nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, schronisku dla nieletnich albo zakładzie poprawczym, lub organ, do którego dyspozycji pozostaje nieletni umieszczony w schronisku dla nieletnich.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 166, poz. 1317, Nr 210, poz. 1628 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 7, poz. 45, Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

Art. 40. Środki przymusu bezpośredniego mogą być użyte lub wykorzystane przez pododdział zwarty.

Art. 41. 1. Zgody na użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty udzielają w przypadku:

- 1) Policji – Komendant Główny Policji, właściwy miejscowo komendant wojewódzki (Stołeczny) albo osoby przez nich upoważnione;
- 2) Straży Granicznej – Komendant Główny Straży Granicznej, właściwy miejscowo komendant oddziału Straży Granicznej albo osoby przez nich upoważnione;
- 3) Służby Więziennej – Dyrektor Generalny Służby Więziennej, właściwy miejscowo dyrektor okręgowy Służby Więziennej, właściwy miejscowo dyrektor zakładu karnego albo aresztu śledczego albo osoby przez nich upoważnione;
- 4) Żandarmerii Wojskowej – Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, właściwy miejscowo komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej albo osoby przez nich upoważnione.

2. Zgody na użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty może udzielić także jego dowódca, gdy zwłoka w użyciu lub wykorzystaniu tych środków groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia uprawnionego, innej osoby lub mienia lub niebezpieczeństwem zamachu na ważne obiekty lub urządzenia.

Art. 42. 1. Użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty następuje na rozkaz dowódcy tego pododdziału.

2. Bezpośrednio przed wydaniem rozkazu użycia środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty jego dowódca wzywa do zachowania zgodnego z prawem, w szczególności do porzucenia broni lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu lub do zaniechania stosowania przemocy, a następnie uprzedza o możliwości użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niepodporządkowania się temu wezwaniu.

3. W przypadku braku możliwości nawiązania kontaktu z dowódcą lub w sytuacji zagrażającej życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby uprawniony wchodzący w skład pododdziału zwanego może użyć środków przymusu bezpośredniego lub wykorzystać te środki na zasadach określonych i w sposób określony w przepisach art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7-10, art. 11 ust. 2 i art. 12-32.

4. Zaprzestanie użycia środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty następuje na rozkaz dowódcy lub niezwłocznie po osiągnięciu zamierzonego celu.

Art. 43. 1. W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty:

- 1) nastąpiło zranienie osoby,
- 2) wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby,
- 3) nastąpiła śmierć osoby,
- 4) nastąpiło zniszczenie mienia,
- 5) nastąpiło zranienie lub śmierć zwierzęcia

- stosuje się przepisy art. 38.

2. O zdarzeniach, o których mowa w ust. 1 pkt 1-4, dowódca niezwłocznie powiadamia organ lub osobę, która udzieliła zgody na użycie środków przymusu bezpośredniego, albo osobę pełniącą służbę dyżurną.

Rozdział 3

Broń palna

Art. 44. 1. Broni palnej można użyć, gdy zaistnieje co najmniej jeden z następujących przypadków:

- 1) konieczność odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na:
 - a) życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby albo konieczność przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu,
 - b) ważne obiekty lub urządzenia albo konieczność przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu,
 - c) mienie, który stwarza jednocześnie bezpośrednie zagrożenie dla życia, zdrowia lub wolności uprawnionego lub innej osoby, albo konieczność przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu,
 - d) nienaruszalność granicy państwowej podjętego przez osoby działające w sposób zorganizowany, które wymuszają przekroczenie granicy państwowej przy użyciu pojazdu, broni palnej lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu,
 - e) bezpieczeństwo konwoju lub doprowadzenia;
- 2) konieczność przeciwstawienia się osobie:

- a) niepodporządkowującej się wezwaniu do natychmiastowego porzucenia broni, materiału wybuchowego lub innego niebezpiecznego przedmiotu, którego użycie może zagrozić życiu, zdrowiu lub wolności uprawnionego lub innej osoby,
 - b) która usiłuje bezprawnie odebrać broń palną uprawnionemu lub innej osobie uprawnionej do jej posiadania;
- 3) bezpośredni pościg za osobą, wobec której:
- a) użycie broni palnej było dopuszczalne w przypadkach określonych w pkt 1 lit. a-d i pkt 2,
 - b) istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełniła przestępstwo, o którym mowa w art. 115 § 20, art. 148, art. 156 § 1, art. 163-165, art. 197, art. 252 i art. 280-282 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny;
- 4) konieczność:
- a) ujęcia osoby:
 - wobec której użycie broni palnej było dopuszczalne w przypadkach określonych w pkt 1 lit. a-d i pkt 2,
 - wobec której istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełniła przestępstwo, o którym mowa w art. 115 § 20, art. 148, art. 156 § 1, art. 163-165, art. 197, art. 252 i art. 280-282 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny,
 - dokonującej zamachu, o którym mowa w pkt 1 lit. d lub e
 - jeżeli schroniła się w miejscu trudno dostępnym, a z okoliczności zdarzenia wynika, że może użyć broni palnej lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu,
 - b) ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, tymczasowo aresztowanej lub odbywającej karę pozbawienia wolności, jeżeli:
 - ucieczka tej osoby stwarza zagrożenie życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby,
 - istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoba ta może użyć materiałów wybuchowych, broni palnej lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu,
 - pozbawienie wolności nastąpiło w związku z uzasadnionym podejrzeniem lub stwierdzeniem popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 115 § 20, art. 148, art. 156 § 1, art. 163-165, art. 197, art. 252 i art. 280-282 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny,

c) ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, tymczasowo aresztowanej lub odbywającej karę pozbawienia wolności w związku z uzasadnionym podejrzeniem popełnienia lub przygotowywania popełnienia przestępstw, o których mowa w:

- art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.¹⁰⁾),
- art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 621, 627 i 664),
- art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 709, z późn. zm.¹¹⁾);

5) konieczność udaremnienia ucieczki osoby pozbawionej wolności z aresztu śledczego lub zakładu karnego oraz osoby konwojowanej lub doprowadzanej, a także pościg za tą osobą.

2. Broń palna nie może być użyta lub wykorzystana przez pododdział zwarty, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w art. 11 ust. 3a ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. Nr 113, poz. 985, z późn. zm.¹²⁾).

3. W sytuacji zagrażającej życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby uprawniony wchodzący w skład pododdziału zwartego może użyć broni palnej lub wykorzystać ją na zasadach określonych i w sposób określony w przepisach art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7-10, art. 11 ust. 2 i art. 12-32.

Art. 45. Broń palną można wykorzystać w przypadku konieczności podjęcia co najmniej jednego z następujących działań:

- 1) zatrzymanie pojazdu, jeżeli jego działanie zagraża życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby lub stwarza zagrożenie dla ważnych obiektów lub urządzeń;
- 2) pokonanie przeszkody:

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 53, poz. 273, Nr 84, poz. 455, Nr 117, poz. 677 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627 i 908.

¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 218, poz. 1592, z 2007 r. Nr 25, poz. 162, z 2009 r. Nr 85, poz. 716, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 22, poz. 114, Nr 53, poz. 273 i Nr 84, poz. 455 oraz z 2012 r. poz. 707.

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 228, poz. 2261, z 2006 r. Nr 104, poz. 711 oraz z 2011 r. Nr 222, poz. 1323.

- a) uniemożliwiającej lub utrudniającej ujęcie osoby albo ratowanie życia lub zdrowia uprawnionego, innej osoby lub ratowanie mienia,
 - b) w przypadku naruszenia porządku lub bezpieczeństwa publicznego przez osobę pozbawioną wolności, zatrzymaną lub umieszczoną w strzeżonym ośrodku albo areszcie w celu wydalenia;
- 3) zaalarmowanie lub wezwanie pomocy;
 - 4) neutralizacja przedmiotów lub urządzeń mogących stwarzać niebezpieczeństwo wybuchu, powodujących jednocześnie bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia uprawnionego lub innej osoby;
 - 5) unieszkodliwienie zwierzęcia, którego zachowanie zagraża bezpośrednio życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby.

Art. 46. 1. Do decyzji o użyciu lub wykorzystaniu broni palnej stosuje się przepisy art. 33 ust. 1.

2. Przed użyciem broni palnej uprawniony podejmuje następujące działania:

- 1) identyfikuje swoją formację albo służbę okrzykiem przez wskazanie jej pełnej nazwy lub ustawowego skrótu, a w przypadku uprawnionego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 21 - okrzykiem: "Ochrona!";
- 2) wzywa osobę do zachowania zgodnego z prawem, a w szczególności do:
 - a) natychmiastowego porzucenia broni lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu, którego użycie może zagrozić życiu, zdrowiu lub wolności uprawnionego lub innej osoby,
 - b) zaniechania ucieczki,
 - c) odstąpienia od użycia przemocy.

3. W przypadku niepodporządkowania się wezwaniom, o których mowa w ust. 2 pkt 2, uprawniony uprzedza o użyciu broni palnej okrzykiem: "Stój, bo strzelam!", a jeżeli wezwanie to okaże się nieskuteczne, oddaje strzał ostrzegawczy w bezpiecznym kierunku.

4. Od procedury, o której mowa w ust. 2 i 3, lub jej poszczególnych elementów, w szczególności od oddania strzału ostrzegawczego, można odstąpić, jeżeli ich zrealizowanie groziłoby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby.

5. Przed rozpoczęciem konwoju lub doprowadzenia uprawniony uprzedza osobę pozbawioną wolności o możliwości użycia w stosunku do niej broni palnej w przypadku podjęcia przez nią próby ucieczki.

Art. 47. 1. Do postępowania po użyciu lub wykorzystaniu broni palnej stosuje się przepisy art. 35 ust. 1-3 i 5, art. 36 ust. 1 i 2 pkt 2, art. 37 oraz art. 38.

2. W przypadku gdy w wyniku użycia broni palnej nastąpiło zranienie osoby lub wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby, uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 21, może odstąpić od udzielenia pierwszej pomocy, jeżeli:

- 1) udzielenie tej pomocy może zagrozić życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu uprawnionego lub innej osoby;
- 2) udzielenie pomocy osobie poszkodowanej zostało zapewnione przez inne osoby lub podmioty zobowiązane do jej udzielenia;
- 3) osoba poszkodowana sprzeciwia się udzieleniu jej pomocy.

3. W przypadku odstąpienia od udzielenia pierwszej pomocy uprawniony zapewnia udzielenie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub wykonanie czynności ratunkowych.

Art. 48. O każdym przypadku użycia lub wykorzystania broni palnej uprawniony niezwłocznie powiadamia przełożonego lub osobę pełniącą służbę dyżurną, a uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 21, także właściwą miejscowo jednostkę organizacyjną Policji.

Rozdział 4

Dokumentowanie użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej

Art. 49. 1. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej uprawniony dokumentuje, sporządzając notatkę.

2. Uprawniony przekazuje notatkę przełożonemu w przypadku użycia lub wykorzystania:

- 1) środków przymusu bezpośredniego - gdy skutkiem tego użycia lub wykorzystania było zranienie osoby lub wystąpienie innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmierć, zranienie albo śmierć zwierzęcia albo zniszczenie mienia;
- 2) broni palnej - niezależnie od skutku tego użycia lub wykorzystania.

Art. 50. 1. Uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12, nie dokumentuje prewencyjnego użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, chyba że skutkowało to zranieniem osoby lub wystąpieniem innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmiercią lub szkodą w mieniu.

2. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez pododdział zwarty jego dowódca dokumentuje niezwłocznie po zakończeniu działań tego pododdziału, w trakcie których nastąpiło to użycie lub wykorzystanie, sporządzając notatkę, którą przekazuje organowi lub osobie, która udzieliła zgody na użycie tych środków lub broni palnej.

Art. 51. Uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 21, dokumentuje każdy przypadek:

- 1) użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i użycia broni palnej,
 - 2) wykorzystania broni palnej w celu oddania strzału ostrzegawczego, zaalarmowania lub wezwania pomocy
- sporządzając notatkę i umieszczając ją, wraz z informacją o numerze swojej licencji, w ewidencji, o której mowa w art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia.

Art. 52. 1. W przypadku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, którego skutkiem było zranienie osoby lub wystąpienie innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmierć, zranienie albo śmierć zwierzęcia, albo zniszczenie mienia, notatka zawiera:

- 1) służbowe dane identyfikacyjne uprawnionego, a w przypadku uprawnionego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 21, także numer licencji;
- 2) określenie czasu i miejsca użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
- 3) następujące dane osoby, wobec której użyto środków przymusu bezpośredniego:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) seria i numer dokumentu tożsamości,
 - c) imię, nazwisko, data urodzenia oraz, w przypadku osoby osadzonej w zakładzie karnym albo areszcie śledczym, imię ojca;
- 4) określenie celu użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
- 5) informację o przyczynie użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
- 6) określenie użytych lub wykorzystanych środków przymusu bezpośredniego;
- 7) opis czynności zrealizowanych przed użyciem lub wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego i po użyciu lub wykorzystaniu tych środków;
- 8) opis skutków użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;

- 9) informację o udzieleniu pierwszej pomocy i jej zakresie lub zapewnieniu udzielenia kwalifikowanej pierwszej pomocy lub medycznych czynności ratunkowych;
- 10) następujące dane ustalonych świadków zdarzenia:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) seria i numer dokumentu tożsamości albo, jeżeli świadkiem zdarzenia był uprawniony, jego służbowe dane identyfikacyjne;
- 11) podpis uprawnionego.

2. Jeżeli uzyskanie danych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, było niemożliwe, w notatce podaje się przyczyny ich nieumieszczenia.

3. W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego nie nastąpiły skutki, o których mowa w ust. 1, notatka zawiera tylko informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1-6 i 11 oraz ust. 2.

Art. 53. 1. W przypadku broni palnej do treści notatki stosuje się przepisy:

- 1) art. 52 ust. 1 i 2, jeżeli notatka dokumentuje użycie broni palnej;
- 2) art. 52 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7 i 11, jeżeli notatka dokumentuje wykorzystanie broni palnej.

2. Notatka dokumentująca użycie lub wykorzystanie broni palnej zawiera także określenie nazwy, typu i numeru seryjnego użytej lub wykorzystanej broni palnej oraz rodzaju i ilości użytej amunicji.

Art. 54. W przypadku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty do treści notatki stosuje się przepisy art. 52 ust. 1 pkt 1, 3, 5, 6, 8, 10 i 11, oraz uwzględnia się w niej:

- 1) informację o organie lub osobie, która udzieliła zgody na użycie tych środków;
- 2) opis postępowania poprzedzającego użycie lub wykorzystanie tych środków;
- 3) określenie sposobu realizacji działań podjętych w sytuacji, gdy wszelka zwłoka w użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby, mienia lub niebezpieczeństwem dokonania zamachu na ważne obiekty lub urządzenia.

Rozdział 5

Przepisy zmieniające

Art. 55. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 95a otrzymuje brzmienie:

"Art. 95a. § 1. W razie bezskuteczności środków oddziaływania psychologiczno-pedagogicznego, w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-3, 6, 8, 10 i 12-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), wobec nieletniego umieszczonego w:

- 1) zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich można użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 3, 4 lub 15 tej ustawy;
- 2) młodzieżowym ośrodku wychowawczym można użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1 tej ustawy.

§ 2. Wobec nieletniego umieszczonego w zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 3, 4 lub 15 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, można użyć wyłącznie w przypadku usiłowania targnięcia się tego nieletniego na życie lub zdrowie własne albo innej osoby.

§ 3. Użycie i dokumentowanie użycia środków przymusu bezpośredniego odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

2) uchyla się art. 95b i art. 95c § 1.

Art. 56. W ustawie z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1471 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 200, poz. 1322) w art. 23a:

1) ust. 1-3 otrzymują brzmienie:

"1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-3, 8 i 10-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), strażnik

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887 i Nr 191, poz. 1134 oraz z 2012 r. poz. 579.

Państwowej Straży Rybackiej może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7, 9, 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2 i w art. 45 pkt 1, 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej strażnik Państwowej Straży Rybackiej może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

2) uchyla się ust. 4, 5 i 7;

3) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

"8. Na sposób przeprowadzania czynności, o których mowa w art. 23, przysługuje zażalenie do prokuratora."

Art. 57. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.¹⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 16 otrzymuje brzmienie:

"Art. 16. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-6 i 8-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), policjanci mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1-13 i 17-20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i e, pkt 2, 3 i 4 lit. a i b oraz w art. 45 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, policjanci mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

3. Policjanci nie mogą użyć broni palnej:

1) w bezpośrednim pościgu za osobą,

2) w celu ujęcia osoby

- wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

4. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627, 664, 908 i 951.

- 2) uchyla się art. 17;
- 3) w art. 18:
 - a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

"3) bezpośredniego zagrożenia obiektów lub urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, siedzib centralnych organów administracji państwowej albo wymiaru sprawiedliwości, obiektów gospodarki lub kultury narodowej oraz przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych albo organizacji międzynarodowych, a także obiektów dozorowanych przez uzbrojoną formację ochronną utworzoną na podstawie odrębnych przepisów;"
 - b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

"7. Żołnierzom oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych kierowanych do pomocy uzbrojonym oddziałom i pododdziałom Policji przysługują w zakresie niezbędnym do wykonywania ich zadań, wobec wszystkich osób, uprawnienia policjantów określone w art. 15 i art. 16. Korzystanie z tych uprawnień następuje na zasadach i w trybie określonych dla policjantów.";
- 4) w art. 18a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, żołnierzom Żandarmerii Wojskowej przysługują, w zakresie niezbędnym do wykonania ich zadań, wobec wszystkich osób, uprawnienia policjantów określone w art. 15 i art. 16. Korzystanie z tych uprawnień następuje na zasadach i w trybie określonych dla policjantów.";
- 5) w art. 18b ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Funkcjonariuszom Straży Granicznej skierowanym do wykonywania zadań służbowych polegających na udzielaniu pomocy Policji przysługują, w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań, uprawnienia policjantów określone w art. 15 ust. 1 pkt 1-3 i 4-5a i art. 16, za wyjątkiem uprawnienia do używania lub wykorzystywania wodnych środków obezwładniających. Korzystanie z tych uprawnień następuje na zasadach i w trybie określonych dla policjantów.".

Art. 58. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 23 otrzymuje brzmienie:

"Art. 23. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.),

funkcjonariusze mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1-7, 9-12 lit. a, c i d, pkt 13 i 16-20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1-4 lit. a i b oraz w art. 45 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej funkcjonariusze mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

2) uchyla się art. 24.

Art. 59. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 11d-11e;

2) art. 11f otrzymuje brzmienie:

"Art. 11f. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-3 i 8-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), inspektorzy i pracownicy mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 lit. a, pkt 5, 7, 11, 12 lit. a i c, pkt 13, 17, 18 i 20 tej ustawy, oraz środków przeznaczonych do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, z wyłączeniem materiałów wybuchowych, lub wykorzystać te środki.

2. Inspektorzy i pracownicy mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać:

1) w przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a, b i e i pkt 2 oraz art. 45 pkt 1, 2 lit. a, pkt 4 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej;

2) w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie broni palnej było dopuszczalne w przypadkach określonych w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a, c i d i pkt 2 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej;

3) w celu ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, jeżeli ucieczka tej osoby stwarza zagrożenie życia lub zdrowia inspektora, pracownika lub innej osoby lub istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoba zatrzymana może użyć materiałów wybuchowych, broni palnej lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu.

3. W broń palną może być wyposażony, przeszkolony w zakresie związanym z jej używaniem, inspektor i pracownik zatrudniony w wyodrębnionej komórce, o której mowa w art. 11g ust. 1.

4. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

3) w art. 11g ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Uprawnienia, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 2 i 3 oraz art. 11f ust. 1 i 2, przysługują inspektorom i pracownikom zatrudnionym w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej. Inspektorom i pracownikom tym przysługuje umundurowanie służbowe i broń służbowa. Art. 11f ust. 4 stosuje się odpowiednio.";

4) w art. 37a ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Pracownikom wywiadu skarbowego przysługuje prawo do stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz posiadania i użycia broni palnej. Art. 11f ust. 1, 2 i 4 oraz przepisy wydane na podstawie art. 11b ust. 7 i art. 11g ust. 4 - w zakresie przydziału broni służbowej - stosuje się odpowiednio.".

Art. 60. W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59, Nr 34, poz. 170, Nr 106, poz. 622 i Nr 224, poz. 1337) w art. 47:

1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-3, 8 i 10-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), strażnik leśny może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 lit. a, pkt 7, 9, 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.";

2) uchyla się ust. 3a;

3) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

"4. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2 oraz w art. 45 pkt 1, 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, strażnik leśny może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

5. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

4) uchyla się ust. 6;

5) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

"7. Do wykonywania przez strażnika leśnego czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o Policji."

Art. 61. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.¹⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 39:

a) ust. 3-5 otrzymują brzmienie:

"3. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-3, 8 i 10-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), strażnik Państwowej Straży Łowieckiej może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 lit. a, pkt 7, 9, 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

4. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2 oraz w art. 45 pkt 1, 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej strażnik Państwowej Straży Łowieckiej może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

5. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej."

b) uchyla się ust. 6,

c) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

"7. Do wykonywania przez strażnika Państwowej Straży Łowieckiej czynności, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy o Policji."

d) uchyla się ust. 9;

2) w art. 40 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) wykonując zadania, współdziałają z Państwową Strażą Łowiecką i mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1 i 11 lit. a ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, lub

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 201, poz. 1237, z 2009 r. Nr 92, poz. 753 i Nr 223, poz. 1777, z 2011 r. Nr 106, poz. 622 oraz z 2012 r. poz. 985 i 1281.

wykorzystać te środki. Przy wykonywaniu czynności służbowych stosuje się przepisy art. 39 ust. 2 pkt 1, 5, 6, 9 i 11, ust. 5 i 11;"

Art. 62. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.¹⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 214 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. O użyciu środka przymusu bezpośredniego lub broni względem tymczasowo aresztowanego zawiadamia się bezzwłocznie organ, do którego dyspozycji pozostaje.";

2) art. 256 otrzymuje brzmienie:

"Art. 256. Stosowanie środków przymusu bezpośredniego lub użycie broni względem osób pozbawionych wolności reguluje odrębna ustawa."

Art. 63. W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 36:

a) w ust. 1 pkt 4 i 5 otrzymują brzmienie:

"4) stosowania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. b, pkt 2 lit. a, pkt 7, 9, 12 lit. a i pkt 13 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.):

- a) w granicach chronionych obiektów i obszarów - w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 2, 5, 8, 10 i 13 tej ustawy,
- b) poza granicami obiektów i obszarów chronionych - w przypadku, o którym mowa w art. 10 pkt 9 tej ustawy;

5) użycia broni palnej:

- a) w granicach chronionych obiektów i obszarów - w przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i pkt 2 oraz art. 45 pkt 3 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, z wyłączeniem przypadków przeciwdziałania czynnościom

¹⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 163, poz. 1363 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 123, poz. 849, z 2008 r. Nr 96, poz. 620 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 22, poz. 119, Nr 62, poz. 504, Nr 98, poz. 817, Nr 108, poz. 911, Nr 115, poz. 963, Nr 190, poz. 1475, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 34, poz. 191, Nr 40, poz. 227, Nr 125, poz. 842 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 39, poz. 201 i 202, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 734, Nr 185, poz. 1092, Nr 217, poz. 1280 i Nr 240, poz. 1431 oraz z 2012 r. poz. 908.

zmierzającym bezpośrednio do zamachów, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 1 lit. a-c tej ustawy,

- b) poza granicami obiektów i obszarów chronionych - w przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. e oraz art. 45 pkt 3 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.",

- b) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

"2. Wewnętrzna służba ochrony lub przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą w zakresie usług ochrony osób i mienia prowadzą ewidencję przypadków użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez pracowników ochrony fizycznej.

3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.",

- c) uchyla się ust. 4 i 5;

- 2) w art. 37 uchyla się pkt 2;
3) uchyla się art. 38;
4) w art. 39 uchyla się ust. 1.

Art. 64. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779, z późn. zm.¹⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 9 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) użycia broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego,";

- 2) w art. 9a w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) wyposażenia, w tym środków przymusu bezpośredniego, broni palnej, urządzeń samoczynnie ujawniających i rejestrujących naruszenia przepisów ruchu drogowego, środków technicznych służących do obserwowania i rejestrowania obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, pojazdów,";

- 3) art. 14 otrzymuje brzmienie:

"Art. 14. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-6, 8-10 i 12-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.),

¹⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 130, poz. 1190, z 2008 r. Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 97, poz. 803, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13.

strażnik może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. a, b i d, pkt 2 lit. a, pkt 7, 9, 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a, b i e i pkt 2 oraz w art. 45 pkt 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, strażnik może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

4) uchyla się art. 14a-14g;

5) art. 14h otrzymuje brzmienie:

"Art. 14h. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przechowywania i rejestrowania środków przymusu bezpośredniego, uwzględniając potrzebę właściwego zabezpieczenia tych środków i dokumentacji, uniemożliwiającego dostęp osób niepowołanych.";

6) w art. 15 w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1) broń palną do wykonywania zadań określonych w art. 11 ust. 1 pkt 5 i 9,

2) przedmioty przeznaczone do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

7) art. 16 otrzymuje brzmienie:

"Art. 16. 1. Dopuszczenie strażnika do wykonywania zadań z bronią palną i przedmiotem przeznaczonym do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, następuje na wniosek komendanta straży, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez właściwy organ Policji.

2. W zakresie zasad dopuszczenia strażnika do posiadania broni palnej i przedmiotu przeznaczonego do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, stosuje się odpowiednio przepisy art. 30 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji.";

8) art. 17 otrzymuje brzmienie:

"Art. 17. Strażnik, o którym mowa w art. 16, na polecenie właściwego komendanta straży może być wyposażony w broń palną na czas wykonywania zadań określonych w art. 11 pkt 5 i 9.";

9) w art. 18:

a) uchyla się ust. 1-3,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki przydziału broni palnej i amunicji do tej broni oraz warunki przechowywania i ewidencjonowania broni i amunicji przez straż, z uwzględnieniem specyfiki działania straży oraz sposobów uniemożliwienia dostępu do tej broni i amunicji osobom trzecim.";

10) uchyla się art. 19;

11) art. 20 otrzymuje brzmienie:

"Art. 20. Na zastosowanie i sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w art. 12 i art. 14, przysługuje zażalenie do prokuratora.".

Art. 65. W ustawie z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1712, z późn. zm.¹⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 14 otrzymuje brzmienie:

"Art. 14. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-6 i 9-13 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), funkcjonariusz może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 lit. a, pkt 5, 7, 9, 11, 12 lit. a, c i d, pkt 13, 17 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i e i pkt 2 i 3 lit. a oraz w art. 45 pkt 1, 2 lit. a, pkt 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

¹⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, z 2008 r. Nr 66, poz. 402, z 2009 r. Nr 22, poz. 120 i Nr 85, poz. 716, z 2010 r. Nr 127, poz. 857, Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 117, poz. 677 oraz z 2012 r. poz. 664.

3. Funkcjonariusz nie może użyć broni palnej w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

4. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

2) uchyla się art. 15;

3) w art. 128 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1. Przy wykonywaniu zadań w zakresie ochrony, o której mowa w art. 127, strażnikom Straży Marszałkowskiej:

1) przysługują odpowiednio uprawnienia funkcjonariuszy BOR określone w art. 13 ust. 1 pkt 1-5 oraz ust. 2-7, stosowane w okolicznościach i na warunkach określonych w tych przepisach oraz przepisach wydanych na ich podstawie;

2) przysługuje prawo użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 lit. a, pkt 3-5, 7, 12 lit. a i pkt 13 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), w przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-3, 8 i 10-14 tej ustawy.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i e, pkt 2, 3 lit. a i pkt 4 lit. a oraz w art. 45 pkt 1, 2 lit. a, pkt 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, strażnicy Straży Marszałkowskiej mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.";

4) w art. 129 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

"4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki posiadania, ewidencjonowania i przechowywania przez Straż Marszałkowską broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 14 ust. 1 i 2, z uwzględnieniem specyfiki działania Straży Marszałkowskiej oraz sposobów uniemożliwienia dostępu do broni oraz tych środków osobom trzecim."

Art. 66. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. Nr 123, poz. 1353, z późn. zm.¹⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

¹⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 89, poz. 804, z 2003 r. Nr 113, poz. 1070 i Nr 139, poz. 1326, z 2004 r. Nr 116, poz. 1203, Nr 171, poz. 1800 i Nr 273, poz. 2703, z 2006 r. Nr 104, poz. 711, z 2007 r. Nr 176, poz. 1242, z 2009 r.

- 1) w art. 17 w ust. 1 pkt 15 otrzymuje brzmienie:
"15) używania i wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej w przypadkach i na zasadach określonych w art. 42.";
- 2) art. 42 otrzymuje brzmienie:
"Art. 42. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-6 i 8-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1-5, 7-9, 11, 12 lit. a, c i d, pkt 13 i 17-20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i e, pkt 2, 3, 4 lit. a i b oraz w art. 45 pkt 1, 2, 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
3. Żołnierze Żandarmerii Wojskowej nie mogą użyć broni palnej:
 - 1) w bezpośrednim pościgu za osobą,
 - 2) w celu ujęcia osoby- wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.
4. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";
- 3) uchyla się art. 43;
- 4) art. 51 otrzymuje brzmienie:
"Art. 51. 1. Żołnierzom wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby garnizonowej i służby wewnętrznej jednostki wojskowej w związku z wykonywaniem czynności służbowych przysługują uprawnienia określone w art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 6, 8, 10 i 11.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-6 i 8-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, żołnierze wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby garnizonowej i służby wewnętrznej

jednostki wojskowej w związku z wykonywaniem czynności służbowych mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1-5, 7-9, 11, 12 lit. a, c i d, pkt 13, 17, 19 i 20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i e, pkt 2, 3, 4 lit. a i b oraz w art. 45 pkt 1, 2, 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, żołnierze wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby garnizonowej i służby wewnętrznej jednostki wojskowej w związku z wykonywaniem czynności służbowych mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

4. Żołnierze wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby garnizonowej i służby wewnętrznej jednostki wojskowej w związku z wykonywaniem czynności służbowych nie mogą użyć broni palnej:

- 1) w bezpośrednim pościgu za osobą,
- 2) w celu ujęcia osoby

- wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

5. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej."

Art. 67. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1265) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 55 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Inspektor ma również prawo do używania i wykorzystywania:

- 1) środków przymusu bezpośredniego;
- 2) broni palnej.";

- 2) art. 57 otrzymuje brzmienie:

"Art. 57. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-4, 8, 10 i 12-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), inspektor może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2, 7, 12 lit. a, pkt 13, 17 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2 oraz w art. 45 pkt 1, 2 lit. a, pkt 3 i 6 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, inspektor może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

3) uchyla się art. 58-65;

4) w art. 76a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. W czasie wykonywania zadań, o których mowa w art. 50, do pracowników Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 55 ust. 1-1b i ust. 2 pkt 1, art. 56, art. 57, art. 69 ust. 1-3a, art. 70-74, art. 89 ust. 1 i art. 93 ust. 1 i 9."

Art. 68. W ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 25 i art. 26 otrzymują brzmienie:

"Art. 25. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-6 i 8-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), funkcjonariusz ABW może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 9, 11, 12 lit. a i d, pkt 13 i 17-20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i e i pkt 2, 3, 4 lit. a, b i c tiret pierwsze oraz w art. 45 pkt 1, 2 lit. a i pkt 3-5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz ABW może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

3. Funkcjonariusz ABW nie może użyć broni palnej:

1) w bezpośrednim pościgu za osobą,

2) w celu ujęcia osoby

- wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Art. 26. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-3, 5, 6, 8-10, 12 i 13 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U.

poz.), funkcjonariusz AW może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 lit. a i b, pkt 7, 9, 12 lit. a, pkt 13 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i e, pkt 2 i 3 lit. a oraz w art. 45 pkt 1 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz AW może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

3. Funkcjonariusz AW nie może użyć broni palnej w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

2) po art. 26 dodaje się art. 26a w brzmieniu:

"Art. 26a. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez funkcjonariuszy ABW i AW oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

3) art. 43 otrzymuje brzmienie:

"Art. 43. 1. Agencje zapewniają ochronę własnych urzędzeń oraz obszarów i obiektów, a także przebywających w nich osób przez wewnętrzną służbę ochrony.

2. Funkcjonariusze wykonujący zadania w zakresie ochrony, w granicach chronionych obszarów i obiektów mają prawo:

- 1) ustalania uprawnień osób do przebywania na obszarach lub w obiektach chronionych,
- 2) legitymowania osoby w celu ustalenia jej tożsamości,
- 3) wydawania poleceń dotyczących określonego zachowania się w granicach chronionych obszarów i obiektów, w tym ich opuszczenia,
- 4) ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla chronionego mienia, w celu niezwłocznego oddania tych osób Policji lub innym właściwym organom,
- 5) dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagaży, a także sprawdzania środków transportu i ładunków,
- 6) usunięcia pojazdów z miejsca postoju

- jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa chronionych urzędzeń, a także obszarów, obiektów oraz przebywających w nich osób.

3. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 2, 4 i 6, mogą być wykonywane również w miejscu bezpośrednio sąsiadującym z chronionymi urządzeniami, obszarami i obiektami, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia ich bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa przebywających w nich osób.

4. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 4 i 5, wykonuje się z poszanowaniem dóbr osobistych osoby, w stosunku do której zostały podjęte.

5. Do wykonywania zadań w zakresie ochrony, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 26 i art. 26a.";

4) po art. 43 dodaje się art. 43a w brzmieniu:

"Art. 43a. 1. Funkcjonariusze ABW albo AW mają prawo przeprowadzania doprowadzenia, o którym mowa w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, lub konwoju, o którym mowa w art. 4 pkt 3 tej ustawy.

2. Funkcjonariusze ABW albo AW wykonujący zadania w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa tego doprowadzenia lub konwoju, mają prawo wydawania poleceń określonego zachowania się.

3. Do wykonywania zadań w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju stosuje się przepisy art. 26 i art. 26a."

Art. 69. W ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. Nr 113, poz. 985, z późn. zm.¹²⁾) w art. 11:

1) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej pozostają pod dowództwem przełożonych służbowych i wykonują zadania wyznaczone przez Ministra Obrony Narodowej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych. Żołnierzom wyznaczonym do tych oddziałów i pododdziałów przysługują, w zakresie niezbędnym do wykonania ich zadań, uprawnienia policjantów określone w art. 15 i art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 oraz z 2012 r. poz. 664, 908 i 951).";

2) po ust. 3 dodaje się ust. 3a-3i w brzmieniu:

"3a. Oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej mogą użyć i wykorzystać środki przymusu bezpośredniego, do użycia i wykorzystania których

uprawnieni są żołnierze Żandarmerii Wojskowej wchodzący w skład pododdziału zwartego, o którym mowa w art. 39 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.).

3b. Do użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego przez oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się przepisy art. 40-42 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

3c. Oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej mogą użyć i wykorzystać broń palną.

3d. Zgody na użycie lub wykorzystanie broni palnej przez oddział lub pododdział Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej udziela przełożony służbowy, a w przypadku gdy wszelka zwłoka groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia żołnierza wchodzącego w skład tego oddziału lub pododdziału lub innej osoby - dowódca pododdziału zwartego.

3e. Bezpośrednio przed wydaniem rozkazu użycia broni palnej przez oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej ich dowódca:

- 1) wzywa do zachowania zgodnego z prawem, w szczególności do porzucenia broni lub niebezpiecznego przedmiotu lub do zaniechania stosowania przemocy;
- 2) uprzedza o możliwości użycia broni palnej w przypadku niepodporządkowania się temu wezwaniu;
- 3) wydaje rozkaz oddania strzału ostrzegawczego lub salwy ostrzegawczej w bezpiecznym kierunku.

3f. Przepisu ust. 3e nie stosuje się, gdy wszelka zwłoka groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia żołnierza wchodzącego w skład oddziału lub pododdziału Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej lub innej osoby.

3g. O każdym przypadku użycia broni palnej przez oddział i pododdział Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej jego dowódca niezwłocznie powiadamia przełożonego, który wydał polecenie użycia broni palnej, lub osobę pełniącą służbę dyżurną.

3h. Do czynności podejmowanych przez przełożonego po użyciu broni palnej stosuje się przepisy art. 35 ust. 1-3 i 5, art. 36 ust. 1 i ust. 2 pkt 2, art. 37 oraz art. 38 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

3i. W zakresie nieuregulowanym do użycia i wykorzystania broni palnej przez oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się przepisy

art. 42 ust. 1, 3 i 4 oraz art. 43 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej."

Art. 70. W ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze (Dz. U. z 2012 r. poz. 933 i 951) w art. 116 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

"6. Osoby, o których mowa w ust. 4, w stosunku do osób uznanych przez nie za niebezpieczne, jeżeli pozwalają na to okoliczności, mają prawo w pierwszej kolejności stosować środki przymusu bezpośredniego w postaci chwytów obezwładniających, przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej oraz innych technicznych środków powodujących obezwładnienie osoby uznanej przez żołnierza albo funkcjonariusza za niebezpieczną."

Art. 71. W ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.²⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 60:

- a) w ust. 2 uchyla się pkt 6,
- b) ust. 3-8 otrzymują brzmienie:

"3. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-6, 8-10 i 12-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), funkcjonariusz straży ochrony kolei może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 lit. a, pkt 7, 9, 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

4. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i e, pkt 2 i 3 lit. a oraz w art. 45 pkt 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz straży ochrony kolei może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

5. Funkcjonariusz straży ochrony kolei nie może użyć broni palnej w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

²⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 i Nr 191, poz. 1374, z 2008 r. Nr 59, poz. 359, Nr 144, poz. 902, Nr 206, poz. 1289 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 1, poz. 3, Nr 18, poz. 97, Nr 19, poz. 100, Nr 98, poz. 817, Nr 115, poz. 966, Nr 157, poz. 1241 i Nr 214, poz. 1658, z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 102, poz. 586, Nr 106, poz. 622, Nr 187, poz. 1113, Nr 205, poz. 1209, Nr 227, poz. 1367, Nr 230, poz. 1372 i Nr 233, poz. 1381 oraz z 2012 r. poz. 460 i 951.

6. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

7. Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 1-3 i ust. 3, przysługuje zażalenie do miejscowo właściwego prokuratora w trybie przepisów Kodeksu postępowania karnego.

8. Do wykonywania przez funkcjonariusza straży ochrony kolei czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy o Policji.";

2) w art. 62 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

"6. Minister właściwy do spraw transportu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia, rodzaj i sposoby ewidencjonowania, przechowywania w straży ochrony kolei broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego, z uwzględnieniem specyfiki działania straży ochrony kolei oraz sposobów uniemożliwienia dostępu do tej broni, amunicji i tych środków osobom trzecim."

Art. 72. W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011 r. Nr 264, poz. 1573 oraz z 2012 r. poz. 589 i 769) w art. 100i w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) mogą współdziałać z funkcjonariuszami Straży Granicznej, stosując środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebie wynikającej z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom, zgodnie z warunkami użycia środków przymusu bezpośredniego przez funkcjonariuszy Straży Granicznej, określonymi w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), gdy wystąpi bezpośrednie i poważne zagrożenie podjęcia przez cudzoziemca ucieczki, okaleczenia siebie lub osób trzecich lub zniszczenia mienia."

Art. 73. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.²¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 109 otrzymuje brzmienie:

²¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 76, poz. 489 i Nr 119, poz. 804, z 2011 r. Nr 34, poz. 170, Nr 94, poz. 549, Nr 208, poz. 1241 i Nr 224, poz. 1337 oraz z 2012 r. poz. 985.

"Art. 109. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-3, 8 i 10-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), funkcjonariusz Straży Parku może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 lit. a, pkt 7, 9, 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.";

2) w art. 110:

a) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

"7. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2 oraz w art. 45 pkt 1, 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz Straży Parku może użyć broni palnej lub ją wykorzystać."

b) uchyla się ust. 9 i 11;

3) po art. 110 dodaje się art. 110a w brzmieniu:

"Art. 110a. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej."

Art. 74. W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 709, z późn. zm.¹¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 30 otrzymuje brzmienie:

"Art. 30. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-3, 6, 8, 9, 12 i 13 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), funkcjonariusz SKW może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2, 7, 9, 11, 12 lit. a i d, pkt 13 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i e, pkt 2 i 4 lit. c tiret trzecie oraz w art. 45 pkt 1, 2 lit. a, pkt 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz SKW może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.";

2) po art. 30 dodaje się art. 30a i art. 30b w brzmieniu:

"Art. 30a. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-3, 5, 6, 8-10, 12 i 13 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej

(Dz. U. poz.), funkcjonariusz SWW może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2 lit. a i b, pkt 7, 9, 12 lit. a, pkt 13 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i e, pkt 2 i 3 lit. a oraz w art. 45 pkt 1 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz SWW może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

3. Funkcjonariusz SWW nie może użyć broni palnej w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Art. 30b. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez funkcjonariuszy SKW i SWW oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

3) art. 44 otrzymuje brzmienie:

"Art. 44. 1. SKW i SWW zapewniają ochronę własnych urządzeń oraz obszarów i obiektów, a także przebywających w nich osób przez wewnętrzną służbę ochrony.

2. Funkcjonariusze wykonujący zadania w zakresie ochrony, w granicach chronionych obszarów i obiektów mają prawo:

1) ustalania uprawnienia osób do przebywania na obszarach lub w obiektach chronionych,

2) legitymowania osoby w celu ustalenia jej tożsamości,

3) wydawania poleceń dotyczących określonego zachowania się w granicach chronionych obszarów i obiektów, w tym ich opuszczenia,

4) ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, a także zagrożenie dla chronionego mienia, w celu niezwłocznego oddania tych osób Policji lub innym właściwym organom,

5) dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagaży, a także sprawdzania środków transportu i ładunków,

6) usunięcia pojazdów z miejsca postoju

- jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa chronionych urządzeń, a także obszarów, obiektów oraz przebywających w nich osób.

3. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 2, 4 i 6, mogą być wykonywane również w miejscu bezpośrednio sąsiadującym z chronionymi urządzeniami, obszarami i obiektami, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia ich bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa przebywających w nich osób.

4. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 4 i 5, wykonuje się z poszanowaniem dóbr osobistych osoby, w stosunku do której zostały podjęte.

5. Do wykonywania zadań w zakresie ochrony, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 15.";

4) po art. 44 dodaje się art. 44a w brzmieniu:

"Art. 44a. 1. Funkcjonariusze SKW i SWW mają prawo przeprowadzania doprowadzenia, o którym mowa w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, lub konwoju, o którym mowa w art. 4 pkt 3 tej ustawy.

2. Funkcjonariusze SKW i SWW wykonujący zadania w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa tego doprowadzenia lub konwoju, mają prawo wydawania poleceń określonego zachowania się.

3. Do wykonywania zadań w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju stosuje się przepisy art. 15.".

Art. 75. W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 621, 627 i 664) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 15 otrzymuje brzmienie:

"Art. 15. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-6 i 8-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), funkcjonariusz CBA może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1-5, 7, 11, 12 lit. a i d, pkt 13, 18 i 20 tej ustawy, oraz środków przeznaczonych do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, z wyłączeniem materiałów wybuchowych, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a-c i e, pkt 2, 3 i 4 lit. a, b i c tiret drugie oraz w art. 45 pkt 1, 2 lit. a, pkt 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz CBA może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

3. Funkcjonariusz CBA nie może użyć broni palnej:

- 1) w bezpośrednim pościgu za osobą,
- 2) w celu ujęcia osoby
- wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. d ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

4. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

2) uchyla się art. 16;

3) w art. 30:

- a) w ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej;"

- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

"2a. Do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, o których mowa w ust. 2 pkt 2a, stosuje się przepisy art. 15.";

4) po art. 30 dodaje się art. 30a w brzmieniu:

"Art. 30a. 1. Funkcjonariusze CBA mają prawo przeprowadzania doprowadzenia, o którym mowa w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, lub konwoju, o którym mowa w art. 4 pkt 3 tej ustawy.

2. Funkcjonariusze CBA wykonujący zadania w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa tego doprowadzenia lub konwoju, mają prawo wydawania poleceń określonego zachowania się.

3. Do wykonywania zadań w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju stosuje się przepisy art. 15."

Art. 76. W ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. Nr 62, poz. 504, z późn. zm.³⁾) w art. 20:

1) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

"2. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1 i 2 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), służby porządkowe mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1 lit. a i b, pkt 2 lit. a i pkt 12 lit. a tej ustawy.

3. Użycie środków przymusu bezpośredniego oraz dokumentowanie tego użycia odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

2) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

"4. Czynności, o których mowa w ust. 1, powinny być wykonywane w sposób zapewniający poszanowanie godności ludzkiej oraz innych dóbr osobistych osoby, w stosunku do której zostały podjęte."

Art. 77. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 168, poz. 1323, z późn. zm.²²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 66 otrzymuje brzmienie:

"Art. 66. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), funkcjonariusze mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 9, 11, 12 lit. a i c, pkt 13, 17 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. Na użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przysługuje zażalenie do prokuratora rejonowego właściwego dla miejsca zdarzenia.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. a oraz w art. 45 pkt 1, 2 lit. a, pkt 3 i 5 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusze wykonujący czynności związane z realizacją zadań, określonych w art. 2 ust. 1 pkt 4-6 pełniący służbę w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych Służby Celnej lub funkcjonariusze upoważnieni przez Szefa Służby Celnej do wykonywania tych zadań mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

4. Funkcjonariusze, o których mowa w ust. 3, nie mogą użyć broni palnej w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. b i c ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

5. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

²²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 63, poz. 322, Nr 73, poz. 390, Nr 117, poz. 677, Nr 134, poz. 779 i Nr 171, poz. 1016 oraz z 2012 r. poz. 362, 627, 707 i 908.

- 2) w art. 67:
 - a) uchyla się ust. 1,
 - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki przyznawania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 66 ust. 1, uwzględniając zakres zadań wykonywanych przez funkcjonariuszy lub rodzaje stanowisk."
- 3) uchyla się art. 68 i art. 69;
- 4) w art. 70 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) wykaz wyodrębnionych komórek organizacyjnych, o których mowa w art. 66 ust. 3, uwzględniając konieczność właściwej realizacji zadań określonych w art. 2 ust. 1 pkt 4-6;"
- 5) art. 71 otrzymuje brzmienie:

"Art. 71. W przypadku bezpośredniego zagrożenia przejęciem jednostki pływającej przez załogę innego statku, przepisy art. 66 ust. 1 i 3-5 stosuje się odpowiednio."
- 6) w art. 75b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Funkcjonariusze, o których mowa w art. 66 ust. 3, mają prawo do obserwowania i rejestrowania, przy użyciu środków technicznych, obrazu zdarzeń w miejscach publicznych oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom - wyłącznie w toku czynności podejmowanych w celu ustalenia sprawców oraz uzyskania dowodów przestępstw lub przestępstw skarbowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4-6."
- 7) w art. 102 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Funkcjonariusz pełniący służbę w wyodrębnionych komórkach, o których mowa w art. 66 ust. 3, albo przewidywany do takiej służby może być poddany testowi sprawności fizycznej, badaniu psychologicznemu lub badaniu psychofizjologicznemu, mającym na celu sprawdzenie jego przydatności do służby na danym stanowisku lub w określonej komórce organizacyjnej."

Art. 78. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523, z późn. zm.²³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 19 otrzymuje brzmienie:

²³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 112, poz. 654 i Nr 291, poz. 1707 oraz z 2012 r. poz. 664 i 951.

"Art. 19. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 10 pkt 1-6, 8, 9 i 11-14 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz.), funkcjonariusze mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 6-8, 11, 12 lit. a, c i d i pkt 14 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. a, b i e, pkt 2, 3 lit. a, pkt 5 oraz w art. 45 pkt 3 ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej funkcjonariusze mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

3. Funkcjonariusze nie mogą użyć broni palnej w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 44 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

4. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.";

2) uchyla się art. 20-22.

Rozdział 6

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

Art. 79. 1. Postępowania wszczęte na podstawie art. 61 ustawy zmienianej w art. 71 i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzi się w dalszym ciągu na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 18 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 64 zachowują moc do dnia wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 18 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 64, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 80. Ustawa wchodzi w życie z dniem 5 czerwca 2013 r.